

114 . Mălăieștii de Jos | Comuna: Dumbrăvești | Județ: Prahova | Punct: La Mornel | Anul: 2005

Anul: 2005

Cod RAN: 131498.01

Perioade: Preistorie

Epoci: Neolitic, Eneolitic, Epoca bronzului timpuriu, Epoca bronzului, Hallstatt

Tipuri sit: descoperire izolată

Categorii sit: Domestic

Autori: Radian-Romus Andreescu, Alin Frînculeasa, Tiberiu Nica, Eugen-Cristian Paveleț, Ion Torcică

Instituții: Muzeul Național de Istorie a României, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova, Instituție Nedefinită, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova, Instituție Nedefinită

Raport

Situl se află amplasat pe terasa dreaptă a Vărbilăului, la limita de N a localității Mălăieștii de Jos. Situl a fost semnalat la începutul anilor 80 de către E. Comșa și V. Georgescu. Materialul recuperat prin cercetări de suprafață a fost încadrat aspectului cultural Stoicani-Aldeni, cultura Gumelnița, epoca eneolitică. În anul 2002 MJIA Prahova în colaborare cu MNIR au inițiat cercetări sistematice în acest punct de interes arheologic, în cadrul unui proiect ce vizează abordarea ariei nordice a culturii Gumelnița.

Obiectivele campaniei 2005: cercetarea sistematică a locuințelor în suprafață, a zonelor exterioare acestora, atât pentru determinarea tipului și a modului de construcție, cât și a evoluției interne a așezării; cercetarea unor complexe închise, pentru a face observații în special asupra ceramicii, având în vedere că nivelul arheologic este puternic afectat de arături și activități geologice, foarte mult material apărând în poziție stratigrafică secundară; cercetări de teren în apropierea sitului pentru descoperirea altor situri, în vederea obținerii unor observații privind dinamica locuirii în preistorie pe valea râului Vărbilău.

A fost abordată zona neafectată de lucrări agricole. Au fost trasate și cercetate (integral sau parțial) trei sectoare St. 6, St. 7, St. 8 și o casetă Cas. B. Sectorul 6 a fost plasat la 0,5 m S de St 3/2004, are 6 x 6 m. Sectoarele 7 și 8 au fost trasate la 0,5 m E de St. 3/2004, și la 0,5 m S de SIII/2004. Sectoarele au dimensiuni de 6 x 4,5 m (St. 7) și 7,5 x 4,5 m (St. 8), despărțite între ele de un martor stratigrafic de 0,5 m grosime. Peste sectoare se suprapune un caroiș de 2 x 2 m. Caseta B a fost trasată la 0,5 m E de SI/2002. Are dimensiuni de 8 x 4,5 m.

Au fost cercetate integral sau parțial două locuințe, mai multe gropi menajere, zone exterioare locuințelor. Stadiul incipient al prelucrării materialului arheologic descoperit în această campanie, nefinalizarea săpăturii în zonele cercetate în campania 2005, nu permit momentan în cadrul acestui raport concluzii care să depășească un caracter strict preliminar.

Locuința 2 a fost descoperită și cercetată în sectorul 8. Este plasată pe panta de E a terasei, pantă ce are mai bine de 30° înclinare spre ESE. Nu s-a păstrat decât parțial, partea de E a locuinței prăbușindu-se în albia râului. Diferența altimetrică dintre podeaua locuinței și punctul zero absolut plasat pe platou în zona cea mai înaltă a sitului, este de aproximativ 4 m. Locuința apare la -0,25 –0,30 m față de nivelul actual de călcare. Era puternic incendiată, avea o suprafață conservată de peste 12 m² (4,2 x 3 m) și era orientată aproximativ NNV-SSE. Pereții erau realizați din chirpici și lemn, (în chirpici apar paie tocate, frunze). Podeaua era realizată din lut bătătorit, nu am observat lutuiei. Pentru construirea locuinței a fost făcută o terasare a pantei (tăierea unei trepte) pentru realizarea unei suprafețe plane. Marginea treptei obținută a fost folosită pentru sprijinirea peretelui de V al locuinței. Inventarul constă în mai multe vase întregibile, între care se remarcă un vas de provizii și o fructieră, un fragment de statueta antropomorfă, câteva piese din silex, o piesă din os. Datare: cultura Gumelnița, aspectul cultural Stoicani-Aldeni.

Locuința 3 a fost descoperită și cercetată în sectorul 6. Locuința incendiată era puternic deranjată de

complexe arheologice posterioare (gropi, amenajări exterioare, nivelări). A fost plasată la limita de E a platoului, la contactul acestuia cu panta, ce în acea zonă avea o înclinare spre SSE. Este dificil de precizat dacă această pantă (de aproximativ 30°) a fost terasată sau era naturală. Cert este că peretele vestic al locuinței avea orientarea și era plasat la limita acesteia. Locuința avea suprafața de aproximativ 20 m² și era orientată SE-NV. Pereții erau realizați de chirpici, podeaua din lut. Inventarul consta din ceramică și unelte de silex și piatră șlefuită, râșnițe. Complexul nu a putut fi cercetat integral, urmând să fie epuizat în campania viitoare. Dată: cultura Gumelnița, Aspectul cultural Stoicani-Aldeni.

Gr. 1 apare în sectorul 8. Avea diametrul de 0,60 m, adâncimea de 0,35 m, în plan avea forma circulară, umplutura avea culoarea negricioasă. Inventarul săracios era format din ceramică fragmentară, pietre.

Gr. 2 a fost descoperită în sectorul 6. Este posterioară locuinței 3, pe care o și perfora în zona centrală. Avea forma aproximativ ovală, 2,2 x 1,8 m, adâncă de 0,40 m. Umplutura avea culoarea cenușiu spre brun. Inventarul este bogat și constă în foarte multă ceramică, fragmente de statuete antropomorfe și zoomorfe (o statueta și două protome), piese din silex, un topor șlefuit din silicolit. Dată: cultura Gumelnița, aspectul cultural Stoicani-Aldeni.

Gr. 3 a fost descoperită în sectorul 6. Avea dimensiunile, pe profilul de S, de 0,50 m adâncime și 1,70 m diametru. Este anterioară locuinței 3 fiind suprapusă de aceasta. Inventarul era bogat, fiind descoperite foarte multe fragmente ceramice, o piesă zoomorfă, dar și foarte multe pietre puse pe fundul gropii. Într-un profil de Sud al sectorului, de aceea nu a putut fi cercetată integral. Dată: cultura Gumelnița, aspectul cultural Stoicani-Aldeni.

În această campanie a fost recuperată o cantitate importantă de ceramică, atât fragmentată, dar și foarte multe vase întregi sau întregibile. Ceramica este grosieră, semifină și fină. Remarcăm culoarea cu preponderență cenușie a ceramicii fine, foarte rar negricioasă sau cărămizie. Foarte puțină ceramică este decorată, prin incizii sau caneluri largi, pictura fiind aproape o excepție. Ceramica grosieră este barbotinată, ca degresant foarte des este folosită ceramica pisată. Au fost descoperite mai multe vase întregibile, în general vase de dimensiuni mici sau medii, dar și miniaturale. Alături de ceramică, am descoperit piese din piatră cioplite, dar și șlefuite. Cele mai multe din piese sunt suporturi (lame) sau așchii. Pentru realizarea pieselor a fost folosită foarte mult materia primă de pe prundul râului, galeți, uneori și cuarțitul. Silexul are culoarea negru translucid, maroniu, vântat-cenușiu, crem, cafeniu. Dintre piese remarcăm gratoarele pe lamă, un vârf, lamele. Piese șlefuite sunt un topor din silicolit și o herminetă din piatră.

Plastică antropomorfă relativ numeroasă în această campanie, este fragmentară. Remarcăm o statueta antropomorfă din lut ars cu brațele ridicate, corpul conic, fragmentară. Au fost descoperite și patru piese zoomorfe din care două sunt reprezentări realiste ale unor animale, respectiv o ovină (berbec) și posibil o căprioară.

Au fost descoperite și câteva fragmente ceramice în poziție secundară, materiale încadrate epocii bronzului, probabil cultura Monteoru.

În această campanie au fost realizate o serie de mici sondaje arheologice pe terasa „La Mornel” în apropierea așezării eneolitice. Într-unul din aceste sondaje plasat la aproximativ 100 m NNV de așezarea eneolitică, pe marginea terasei de pe partea dreaptă a Vărbilăului, în punctul „La Râpă” a fost descoperită, la adâncimea de 0,40 m, o groapă în care se afla depus un vas-urnă. Groapa avea în plan formă ovală-neregulată, era de tip sac, avea diametru de 1,30 x 0,70 m, adâncimea de 0,5 m. Umplutura avea culoarea negricioasă cu pigment de chirpici ars, cărbune. Urna era un vas din lut neîntregibil, lucrat la mână, bitronconic, cu toartă lată păstrată parțial, fixată pe pântec. Avea culoarea cenușiu-negricioasă, lustruită la interior, aspră la exterior. În vas se aflau foarte multe oase calcinate, fragmente de la alte două (poate trei) vase neîntregibile (între care o strachină), un pandantiv din lut perforat, de tip naviform, trei mărgelă din pastă sticloasă colorată (una albastră, celelalte galbene), deformate de foc, o mărgelă din os, fragmente de la o fibulă din bronz (bucăți din arc, ac, corp). Complexul pare să fie un mormânt de incinerare. După caracteristicile inventarului, complexul pare să fie datat în epoca Latene (sec. IV-III a.Chr.).

Și în această campanie au fost realizate cercetări perieghetice pe valea Vărbilăului, fiind identificate noi puncte de interes arheologic.

Mălăieștii de Sus - Pe vârful de la via Popii

Pe terasa primară stângă a Vărbilăului, peste calea ferată, la aproximativ 150 m E de casa lui Dumitru Gheorghe. Au fost recuperate materiale ceramice negricioase lucrate la mână din pastă foarte friabilă. Datare: posibil prima epocă a fierului.

Materialul arheologic descoperit se află depozitat și conservat la MJIA Prahova. Ceramica este parțial restaurată.

Obiectivele cercetării viitoare: sondarea limitei de SSE a terasei. Cercetări de salvare La Râpă în zona posibilei necropole getice, având în vedere că terasa se prăbușește în albia râului Vărbilău, cercetări de suprafață pe valea Vărbilăului.

Informații suplimentare online

[Raportul 3437 din cronica.cimec.ro](http://raportul3437.din.cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](http://localizare.pe.harta.folosind.Mapserver.Cimec.ro)
